

Verksamhetsplan 2024–2025

Detta är Riksförbundet Svensk Trädgård

Vi är en ideell organisation, religiöst och partipolitiskt obunden, som främjar den hållbara fritidsodlingen och trädgårdsintresset för alla åldrar.

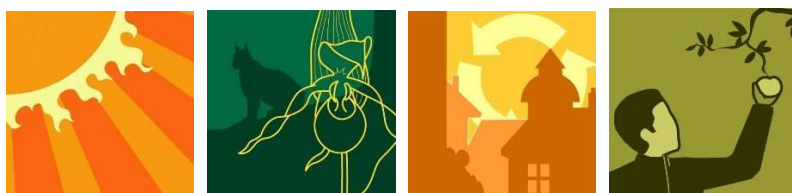
Vi är huvudorganisation för trädgårdsföreningar, deras regionala förbund och enskilda personer. Vi framhåller trädgårdens betydelse för hela samhällets utveckling och värde, för rekreation, boende, rehabilitering och fritidsaktiviteter och vill därför ta initiativ till att påverka myndigheter, företag och andra organisationer.

Vi arbetar för att öka det allmänna trädgårdsintresset och förbättra trädgårdskulturen och boendemiljön. Detta gör vi genom rådgivning, information och kunskapsspridning om hållbart, hänsynsfullt odlande som bidrar till att uppfylla de nationella miljömålen.

Våra miljöfokusområden 2024 –2025 är:

Generationsmålet

Begränsa klimatpåverkan

Ett rikt växt- och djurliv

God bebyggd miljö

Giftfri miljö

Verksamhetsplan för Riksförbundet Svensk Trädgård år 2024–2025

Förbundets ändamål enligt våra stadgar är att

- främja den fritidsmässiga trädgårdsodlingen
- verka för en allmän förbättring av trädgårdskulturen och boendemiljön
- främja ekologisk odling
- bevara odlingskunskaperna över generationerna genom att väcka trädgårdsintresse bland barn och unga

Förbundet ger stöd till medlemmar och föreningar. Vi sprider kunskap via vår tidning Hemträdgården samt genom rådgivning, hemsida och andra medier. Utifrån aktuell kunskap och interna utredningar riktar förbundet initiativ till myndigheter, företag och andra organisationer för att vidareutveckla och förbättra fritidsodlingens villkor i landet. Förbundet främjar även samarbeten med andra organisationer och föreningar som verkar för fritidsodlingens utveckling.

Verksamhetsplanen bygger på förbundets strategi för 2023–2033.

Foto: Istockphoto Rawpixel

Blomstrande föreningsliv

Föreningslivet är en viktig del av vår självförsörjning och vår demokrati. Vi står inför ett generationsskifte i föreningarna och behöver arbeta aktivt för att de ska leva vidare. Vi arbetar för att bibehålla nuvarande föreningar samtidigt som vi utökar med minst en förening per år. Tillsammans är vi många – tillsammans skapar ett stärkt gemensamt riksförbund. I föreningarna finns den kollektiva kunskapen som stärker gemenskapen och bidrar till en rikare trädgårdsupplevelse för alla.

Detta gör vi genom att

- Vara ett stöd för föreningarna och underlätta föreningsarbetet
- Underlätta för samarbete och utbyte mellan föreningarna
- Synliggöra att vi är ett starkt förbund
- Verka för att starta nya trädgårdsföreningar

Fokus 2024

- Utveckla nya metoder för att stötta och underlätta för föreningarna
- Bibehålla en god dialog mellan föreningar och förbund
- Uppmuntra föreningarna till samarbete och erbjuda kanaler som underlättar samarbete

Särskilda satsningar 2024

- Odlas engagemang – ta fram en metod för föreningsutveckling, och genomföra regionmöten med samma tema.
- Erbjud digitala verktyg som underlättar medlemshantering och marknadsföring för föreningarna.
- Idébank med tips på aktiviteter, föreläsare och besöksmål och erbjuda utbildningar i föreningsfrågor
- Utveckla och lansera digitala medlemskort
- Uppmuntra föreningarna till samarbete och erbjuda kanaler som underlättar samarbete.
- Utveckla tillvägagångssätt för att starta nya föreningar
- Tusen trädgårdar – trädgårdsambassadörer

Fokus 2025

- Fortsätta stötta och underlätta för föreningarna
- Bibehålla en god dialog mellan föreningar och förbund
- Uppmuntra föreningarna till samarbete och erbjuda kanaler som underlättar samarbete
- Jubileumsåret 2025, RST 125 år

Särskilda satsningar 2025

- Odlas engagemang – genomföra regionmöten och arbeta vidare med föreningsutveckling
- Lyfta fördelarna med att vara med i förbundet på hemsidan och i Com.Posten samt sprida goda exempel från föreningarna i våra kanaler.
- Säkerställa aktuell information om föreningsutveckling på hemsidan
- Inkludera föreningarna i markeringen av 125-årsjubileet.

Kunskap och hållbarhet

Kunskapsbank är en källa för faktabaserad odlingskunskap med fokus på hållbarhet. Den har en fortsatt stadig tillväxttakt, och görs lättillgänglig genom olika typer av kanaler – både analoga och digitala. Vårt arbete genom FOR, Fritidsodlingens Riksorganisation är viktigt för att både ta fram kunskapsmaterial, skapa nya kanaler utåt tillsammans, samt öka påverkansgraden hos myndigheter och näringsliv. Trädgårdskultur och odling uppmärksammas som något positivt som kan tillämpas för att stärka samhället och levnadsmiljön.

Detta gör förbundet genom att

- Vi initierar, utvecklar, tillgängliggör och sprider kunskap om hållbar odling och livsstil.
- Vi arbetar utifrån vår nya metod med utskottet Temarådet, som ger bra framförhållning och tydlighet
- Vi opinionsbildar för hållbar odling och trädgårdskultur.

Fokus 2024:

- Anställa ny redaktör för medlemstidningen Hemträdgården.
- Öka kunskapsinnehållet på hemsidan med 20 %.
- Vårt huvudtema för året är *Självförsörjning*. Temat ska genomsyra aktiviteter på alla nivåer i verksamheten.
- Tusen Trädgårdar – Sveriges största trädgårdsevenemang

Särskilda satsningar 2024:

- Medlemmar kan läsa Hemträdgården digitalt, genom plattformen Prenly. Äldre nummer skall göras tillgängliga, sökfunktionen förbättras och särskilda artiklar lyftas.
- Utveckling av Hållbar trädgård på hemsidan med ny underavdelning.
- Revidering och uppdatering av faktabladet. Två nya faktablad lanseras. Översyn av faktabladets form planeras.
- Planera egna undersökningar för kommande år. Listan över förslag för examensarbeten, som kan gynna trädgårdskulturen, förbundet och våra medlemmar, utökas kontinuerligt.
- Digitala föredrag i samband med Tusen Trädgårdar.

Fokus 2025:

- Temat *självförsörjning* fortsätter.
- Utöka innehållet på hemsidan och plattformen Prenly för vår digitala tidning.
- Undersöka hur vi kan utöka vår rådgivning

Särskilda satsningar 2025:

- Utöka de digitala frågestunderna och föredrag i samband med utgivning av Hemträdgården.
- I än högre grad skapa synergier av det arbetet vi gör genom FOR, i våra egna kanaler.
- Undersöka hur vi kan utöka vår rådgivning – möjligheter i andra former, samarbeten.

Kunskapsöverföring till kommande generationer

Odlingskunskap ett viktigt sätt att förmedla livskunskaper, förbättra den fysiska och psykiska hälsan och värdesätta natur och miljö. Att förstå de globala och lokala miljöutmaningar vi står inför och få verktyg att hantera detta. Odling bidrar till att stärka banden mellan generationer, främja hälsosamma matvanor, och uppmuntrar till fysisk aktivitet. Genom att introducera barn för odling och kunskap om miljön bidrar vi till vår hållbara framtid.

Detta gör vi genom att

- Vi tillgängliggör kunskap om odling för och med barn.
- Vi uppmuntrar och inspirerar till odling.
- Vi opinionsbildar för mer odling i skolan.

Fokus 2024:

- Årlig genomgång och utvärdering av Odlå unga odlare och samarbetet med externa aktörer
- Uppmuntra föreningar att söka bidrag för lokala föreningsaktiviteter kopplat till barn.
- Fortsätta utöka kunskapsinnehållet på hemsidan och andra kanaler.
- Genomföra en ny odlingsutmaning för att engagera barn och unga.

Särskilda satsningar 2024:

- Vidareutveckla samarbetet med befintliga samarbetsparter, och hitta nya.
- Hitta och ansöka om bidrag för finansiering av arbetet med Odlå unga odlare.
- Informera föreningarna om möjligheten att ansöka om föreningsbidrag för aktiviteter riktade till barn.
- Fortsätta att samla in och lyfta goda exempel om odling med barn i Hemträdgården, på hemsidan och andra egna kanaler. Vässa vår storytelling.
- Slutföra läroboken *Odlå unga Odlare – ett lärande för framtiden. Om skolträdgårdar*.
- Ordna en odlingsutmaning. Temat 2024 är att odla lök.
- Inkludera barnen i vår satsning på temat ” *Självförsörjning*”. Lyfta unga odlingsprofiler.

Fokus 2025:

- Årlig genomgång av medlemskapserbjudandet i Odlå unga odlare.
- Underlätta för och fokusera på föreningarnas barnaktiviteter.
- Fortsätta tillgängliggöra kunskap om och inspirera till odling med barn i våra kanaler. Arbeta mot att RST ska bli den självklara källan till kunskap om odling för och med barn och unga.

Särskilda satsningar 2025:

- Göra en utvärdering av Odlå unga odlare och justera vid behov. Även utvärdera samarbetet med externa aktörer.
- Fortsätta att samla in och lyfta goda exempel om odling med barn i Hemträdgården, på hemsidan och andra egna kanaler.
- Genomföra en ny odlingsutmaning för att engagera barn och unga.

Positiv ekonomi

En positiv ekonomi ger stabilitet och gör oss mindre sårbara. Det får vi genom att hitta fler inkomstkällor, vilket i sin tur ger möjlighet att utvecklas och göra mer av det som gagnar föreningarna och medlemmarna. Förbundet har en stabil ekonomisk grund som täcker löpande kostnader. Medlemsavgifterna är vår huvudinkomst, men medlemsavgiften kommer inte att höjas under 2024–2025. Smart marknadsföring innebär att visa hur vi gör samhällsnytta och hjälper kommuner nå sina mål, samt att hitta synergier hos andra organisationer även kommersiella. Smart marknadsföring är att utnyttja de kanaler vi har till fullo och ta kraft av hela förbundet för att nå ut.

Detta gör förbundet genom att

- Öka antalet inkomstkällor.
- Effektivisera och utöka de digitala hjälpmedlen.
- Öka antalet medlemmar och föreningar.
- Arbeta för samarbete mellan intresseorganisationer och externa samarbetspartners.
- Synliggöra oss i större omfattning.

Fokus 2024:

- Arbeta för att hitta fler inkomstkällor för att kunna göra nya satsningar och utvecklas vidare.
- Planera för nya marknadsföringskanaler, samt hittar nya samarbetspartners.
- Implementera våra digitala verktyg som en naturlig del i våra rutiner.
- Vårda kontakten med liknande intresseorganisationer och med våra nordiska grannar, för kunskapsutbyte.

Särskilda satsningar 2024:

- Söka projektmedel och bidrag för att finansiera särskilda satsningar inom olika fokusområden, även genom FOR. Detta för att generera mervärde och behålla kompetens.
- Analysera hur vi kan marknadsföra oss bättre, genom olika digitala kanaler och nyhetsbrev.
- Tusen Trädgårdar äger rum i år. Fokus på medlemsvärning och möjliggöra att skänka en gåva till förbundet genom Swish. Sponsorer ges möjlighet att stötta evenemanget.
- Arbeta för att medlemmar ska kunna välja digitalt medlemskort.
- Några sponsringsarbeten och produkter tas fram utifrån temat *Självförsörjning* till mässan Nordiska Trädgårdar och webbutiken.
- Ta initiativ till ett nordiskt möte för kunskapsutbyte.

Fokus 2025:

- Fortsätta hitta fler inkomstkällor för våra satsningar och utvecklas vidare.
- Fortsätta effektivisera och tillgängliggöra digitala lösningar.
- Utveckla det nordiska samarbetet med likvärdiga organisationer.
- RST firar 125 år och detta marknadsförs i flera kanaler.

Särskilda satsningar 2025:

- Skapa ekonomiska förutsättningar för att kunna ta in en webbredaktör och fler rådgivare, för fortsatt innehållsproduktion till hemsidan och digitala föredrag/kurser mm.
- Ta fram fler varor och tjänster kopplade till *Självförsörjning* för webbshop, mässor m m.
- Fortsätta lyfta *Självförsörjning* på hemsidan
- Jubileumsmaterial för 125-årsfirande tas fram.

Samhällsnytta och påverkansarbete

RST ska främja fritidsodlingen och verka för allmän förbättring av trädgårdskulturen och boendemiljön samt verka för ekologisk odling. Vi ska arbeta för att alla trädgårdsägare ska kunna göra miljö- och klimatsmarta val i sina trädgårdar samt verka för hållbar odling. Detta gör vi bland annat tillsammans med våra systerorganisationer inom vår paraplyorganisation Fritidsodlingens Riksorganisation FOR.

Elitplantstationen, E-planta och POM

Som en av stiftarna medverkar Riksförbundet Svensk Trädgård i Elitplantstationens styrelse och programgruppen för plantskoleväxter för att fortsatt främja utvecklingen av hållbart och friskt växtmaterial. Vidare medverkar vi i samarbetet kring urval av gamla kulturväxter framtagna inom POM (Programmet för odlad mångfald).

Vårt arbete genom Fritidsodlingens Riksorganisation, FOR

Riksförbundet är en del av FOR och den största av de 19 olika medlemsorganisationerna. FOR är fritidsodlarnas länk till myndigheterna. Genom FOR utnyttjar vi möjligheten att påverka politiker, myndigheter och andra organisationer i frågor som berör fritidsodlingen inom Sverige och i EU.

- Verka för att höja trädgårdarnas och odlingens betydelse och roll i en hållbar samhällsutveckling.
- Sprida kunskap om hållbar odling och biologisk mångfald.
- Är remissinstans för frågor som rör fritidsodling för Regeringskansliet och statliga myndigheter som skickar ut förslag till regeländringar. Genom remissförfarandet yttrar vi oss genom FOR på samma sätt som myndigheter, företag och andra.
- Vi tar initiativ för att påverka myndigheter och andra organisationer för att höja de privata trädgårdarnas status och betydelse i samhället.

Fokus samhällsnytta 2024

- Tillse att fritidsodlare kan skaffa sig tillräckliga kunskaper vad som gäller angående invasiva främmande arter
- Öka kunskapen om och vikten av biologisk mångfald i våra trädgårdar (genom projektet Rikare Trädgård) och hållbar odling i linje med de nationella miljömålen.
- Uppdatera och publicera en ny rapport med statistik om Fritidsodlingens omfattning i Sverige, för att öka kunskapen om svensk fritidsodling och dess betydelse.
- Svara på inkomna remisser. Exempelvis förväntas förslag för nationell förteckning över invasiva främmande arter komma under 2024.

Fokus påverkansarbete 2024

- Sammanställa en långsiktig plan för FOR:s påverkansarbete.
- Verka för att fritidsodlingen blir ett särskilt uppdrag för Jordbruksverket och därigenom ge FOR större möjlighet att påverka, utbilda och driva rådgivning med kontinuitet.
- Arbeta för att fritidsodlingens betydelse för livsmedelsberedskapen lyfts.
- Arbeta för att svårnedbrutna bekämpningsmedel som klorpyralid ska förbjudas inom EU och att Sverige inför produktlagstiftning för gödsel och jord som styr vad dessa produkter får innehålla. En del av miljömålet giftfri miljö.
- Uppmärksamma politikerna på vikten av ökad information och kunskap till trädgårdsägare och fritidsodlare angående invasiva främmande arter och biologisk mångfald för att ytterst uppnå de nationella miljökvalitetsmålen.
- Tydligt kommunicera det arbete som görs och de resultat som uppnås till bland annat beslutsfattare och media. Utveckla kommunikationen i flera kanaler för synergieffekter och nya målgrupper.
- Lyfta vikten av en ökad grön cirkulär ekonomi i samstämmighet med de nationella miljömålen.

BUDGETFÖRSLAG FÖR RIKSFÖRBUNDET SVENSK TRÄDGÅRD 2024

I svenska kronor	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Budget 2024
Intäkter						
Medlemsavgifter	7 052 830	7 035 123	7 582 915	7 575 000	7 555 622	7 552 000
Anslag	674 616	672 369	768 498	754 000	754 216	754 000
Bidrag		735 400	1 165 000	950 000	949 000	0
Tidningen	596 089	462 612	469 683	475 000	435 515	398 500
Grönt Kort	869 300	722 300	642 800	1 450 000	1 387 400	1 350 000
Övrigt	476 576	343 503	931 897	411 500	661 268	509 500
Summa intäkter	9 669 411	9 971 307	11 560 793	11 615 500	11 743 021	10 564 000
Kostnader						
Personal och styrelse	-3 667 562	-3 825 252	-4 357 355	-4 359 000	-4 397 465	-3 819 000
Direkte kostnader tidningen	-2 663 596	-2 724 645	-2 901 195	-3 061 500	-3 235 464	-2 863 000
Övriga direkta kostnader	-796 379	-743 009	-610 932	-1 341 000	-943 572	-1 009 000
Verksamhet kansli	-2 537 788	-2 383 498	-3 185 315	-2 754 000	-3 239 853	-2 918 000
Övriga rörelsekostnader			-1 700		-	
Summa kostnader	-9 665 325	-9 676 404	-11 056 497	-11 515 500	-11 816 354	-10 609 000
Finansiella poster	-2 193	-300	935	100 000	101 087	100 000
Resultat	1 893	294 903	505 231	200 000	27 247	55 000

Foto: Istockphoto

Självhushållning

Självhushållning innebär att man producerar det mesta eller allt av det man behöver för sin dagliga konsumtion inom det egna hushållet eller på den egna gården. Detta kan innefatta mat, kläder och ibland även energi. Målet med självhushållning är oftast att vara mindre beroende av externa leverantörer och marknaden, samt att leva på ett mer hållbart och ekologiskt sätt. Självhushållning handlar mycket om självförsörjning på en personlig eller familjenivå.

Självförsörjning

Självförsörjning är ett bredare begrepp som kan appliceras på såväl individnivå som på en större skala, såsom samhällen, regioner eller till och med hela länder. Att vara självförsörjande innebär att man kan tillgodose sina behov av varor och tjänster utan att vara beroende av import. För länder innebär självförsörjning ofta säkerhet i försörjningen av livsviktiga resurser som mat, energi och vatten. Självförsörjning på en nationell nivå är därmed en fråga om nationell säkerhet och självständighet.

Den främsta skillnaden mellan självhushållning och självförsörjning ligger i dess omfattning och skala. Medan självhushållning fokuserar på individuella och familjebaserade initiativ, adresserar självförsörjning behovet av oberoende på en större, regional eller nationell nivå. Trots dessa skillnader är båda begreppen intimt förbundna med strävan efter hållbarhet och miljömässigt ansvarstagande. Genom att främja lokalt producerade varor och tjänster, minskar både självhushållning och självförsörjning miljöbelastningen och bidrar till en mer motståndskraftig och hållbar värld. Genom att minska beroendet av externa resurser och främja lokal produktion, blir det minskade koldioxidutsläpp, en stärkt lokal ekonomi och ökad motståndskraft mot miljöutmaningar. 2024 och -25 har förbundet valt att arbeta med självförsörjning, just för att vi vill påverka i både på det privata planet och med ett större perspektiv.